

A hajó elleni rakéta alkalmazása

Contributed by Bittrich

2005. February 27. Sunday 12:45

Last Updated 2007. December 11. Tuesday 11:50

There are no translations available

Az alábbiakban a Bolgár Haditengerészet ezredesnek, Aszen N. Kojuharov alezredesnek, egy a Naval War College Review hasábjain, 1997-ben napvilágot látott rövid tanulmányának magyar fordítása olvasható. Igyekeztem a szöveget a legkérthetőbbben magyarosítani. Az idegen (nem latin betűs) helyesírású szavak leírásánál a Kele Nevek Magyar Helyesírása (Akadémiai Kiadó, Budapest, 1981.) c. kézikönyvet, illetve az ilyen szavak angol helyesírása nyomán valószerűségi megközelítést, illetve az ilyen szavak angol helyesírása nyomán valószerűségi megközelítést vettem alapul. Esetleges hozzájárulások, pontosításaim szöveges jelölésekkel jelöltem. A kétségekben még igyekszem a témában fordításokat, cikkeket közzétenni. Illés András (Bittrich)

Aszen N. Kojuharov: A hajó elleni rakéta alkalmazása

Á

A tengeri lesvetés koncepciója napjainkra sokat fejlődhet az elsőtől, 1967-ben sikeresen alkalmazott hajó elleni rakétákhoz. Ha a leírásból szemügyre vesszük a társaság az azt mutatja, hogy ez az újsszerűség nem valószínűleg egybeesés, inkább egy, a tengeri katonai erők által alkalmazott haditengerészeti hadviselési eljárásai mentén kifejtéséről kell beszélnünk. Habár harmadik év telt el azóta az említett eset óta, még manapság is komoly érdeklődés meg az, hogy a rakétafejlesztés haditengerészeti hadműveletekben való szerepvállalásának kezdetét jelölje, de a ténylegesen mi történt a világsajtó az azt megillető figyelmet.

Az 1960-as évek elejére a szovjet hadiipar nem csak saját haditengerészeti fegyverezte fel rakétahordozó hajókat, hanem megkezdte az új fegyver exportálását a "baráti" államoknak, köztül az Egyesült Arab Köztársaságnak is (egy rövid időt formálta, mely magában foglalta Egyiptomot, Szíriát és még néhány ideig Jement). Mindemellett új fegyvert az arabok részéről nem tudták megfellelni, ezért alkalmazni: egyrészt, krónikus nehézségeik adták az új zsemeltetésre az alkalmazása terén, másrészt kótelkedtek annak hatékonyságában. Az arabok részéről a pszichológia akadályt jelentett a fegyver harcok iránti megbízhatóság, hogy amikor bármilyen hiba látható fel a manóverek során, a vétkessel mindig szigorúan elbántak. Egy másik ezzel járó tényező lehetett még az, hogy az 1950-es évek óta számos országban hajtották végre katasztrófákat hajó elleni rakétákkal, még egy óvatosan katasztrófa is, de csak Svédorszáig az a Szovjetunió gyártott ilyen rakétákkal felszerelt hajókat, más országok vonatkozásában (1)

Ez nagymértékben magyarázza, hogy miért nem láttak ki rakétákat egy korábbi, az arab rakétanászok az isztambuli torpedónaszádok és rombolók közötti szövegében, a hatnapos háború során. 1967. június 5. Ajjel, Port Szaád-nál egy, a Jaffa rombolóval az isztambuli hadihajó-közvetlen egy csapat bázisra támaszkodott, akik megpróbáltak behatolni a Port-Szaád-i haditengerészeti támaszpontra. A bázisok kellemetlen meglepetésre nem találtak egyetlen célpontot sem a kikötő vagy a támaszpont körzetében. Mivel az események gyorsan történtek, az izraeli hadsereg nem értette az egyiptomi haditengerészetnek, az izraeli légierőtől elszerelt súlyos vereség utáni, Alexandriaba társított társaság. Mindemellett, az izraeli támaszpontok hajók lokalizálására, egyiptomi járőrök részéről torpedónaszádot, melyek teljes gázzal menekültek Alexandria felé. Számos közvetlen találkozásra az egyiptomiaknak valószínűleg sikerült elszakadniuk a társaságtól.

A csata előtt az izraeli katonai parancsnokot csakugyan tájékoztatták, hogy azon a környéken lehetséges, hogy újsszerűségi társaságok kereshetnek rakétanászokkal. (2) Mindemellett az üzenet, csak mint általában a körvonalazott információk vettek figyelembe, az nem mint olyat, mely kifejezetten arra figyelmeztetett, hogy keressék az újsszerűségi társaságok olyasfajta társaságokkal. Áppen ellenkezőleg, az izraelieknek feltett szándékuk volt megkérni az arab erőkkel - ami egyértelműen arra utal, hogy a hajó elleni rakétát akkoriban mennyire alig becsülték.

Egy másik, ehhez a szituációhoz kapcsolódó újsszerűségi társaságok kereshetnek sor hat nappal később, június 12-én ajjel (látásuk). A társaság Saár-1 társaság torpedónaszád (olasz hajó, [a Saár 1 osztály nem olasz hanem német tervek alapján német-francia konstrukció - I. A.] 457 milliméteres torpedóvetéscsővel a 20 milliméteres gépágyúkkal felfegyverezve) által katasztrófa izraeli Eilat romboló, járőrbevetést vezetett Port-Szaád-tól északra, a Szaí-félsziget felé, ahol megsejlt partjai mentén, amikor radarja célpontot észlelt, melyet a hajó egy egyiptomi rakétanászokkal

A személynéket intézkedése ellenére, hogy megmentsék a hajót, az letört irányítási és szervezeti oldalra süllyedni kezdett. Kötő rajon belül egy harmadik rakéta taláلتa el a rombolót, felrobbantva lészerraktárait.(8) Az utolsó zenelet az Eilatnál 17.28 órakor káldtók, melyet egy harci egység észlelt, a SÁ-nai-félszigeten. Sosan sorhajókapitány utasította a személynéket, hogy hagyják el a hajót.(9) A romboló máig látható volt az egyiptomi radarerénykén. Az utolsó rakétát a biztonságos távolság minimumáig indították. Ez a máig gazdátlan hajóba csapódott, kiírsztva az ézemanyagot és az oxidtort [? - I. A.]. Az Eilat elsüllyedt. Az Izraeli Parti Árság hárszárás kutatás-mentés hadmáveletet hajtott végre. A 199 fős legénységből negyvenöt fős veszett oda, és kilencvenegy sán meg vagy szenvedett komoly ágási sérülést.(10)

Az Eilat elsüllyesztése volt a hajó elleni rakéta első sikeres alkalmazása. Az esetet széleskörű vita fogadta a világhaditengerészeti berkeiben. Tább (kötő szovjet szerzők is) rámutattak, hogy az első hajó elleni rakétatámadás 1943. szeptember 9-én volt, amikor német Dornier Do 217 bombázó elsőlyesztették az ój olasz csatahajót, a Rámát, egy irányított bombát, az FX 1400-t [kötő zismertebb néven Fritz-X - I. A.] alkalmazva.(11) Az igaz, hogy a németek is alkalmaztak hajó elleni rakétát, a H 293-t [helyesen Henschel Hs 293 - I. A.], de az hatástalan volt, elágtelen harcászati és technikai jellemzői miatt.(12)

Szamos szerző tett kárelvet arra, hogy megmagyarázza, miért veszett oda az Eilat. Szamos tányezre mutatnak rá Eilászár is, az Eilat egy régi romboló volt (1944-ben épült), hájain a modern légvédelmi fegyverzetnek. Az Izraeli Haditengerészlet hamarosan kivonta a szolgálatból megmaradt rombolót, az utolsó 1969-ben. (Az igaz, hogy 1968-ban Izrael kivonta a szolgálatból Haifa névű rombolót, de csak 1969 áprilisban tártá, hogy utolsó rombolója, a Jaffa, mint cáháj, elsőlyedt két rakéta által, az izraeli Gabriel tesztelésén során.) Továbbá, a támadás eléstő Eilat harcászati és csökentették, a hajó Izraeli Haditengerészletnél való szolgálatba állásának tizenkét fordulója miatt. Ezenfelül, amíg a normál személyné 250 fős áll, a hajó ásszesen 19 teljes legénységet hordozott, amint utolsó áratán haladt (20%-kal kevesebbet a hagyományosnál). Negyedszer, az apró egyiptomi naszádok egy védett ábbál látték egy valóban nagy cápontra, mely névelte találati valószánáságát. Továbbá, az Eilat az ávezetben cirkálásebséggel járta rászáltt, mely lehetővé tette az elrakétakezelés személynéket, hogy megfelelően felkészüljen a támadásra, és a tázelési távolság feltételei megfelelő kázelésben hajtsa azt végre. Véglül, a támadás teljes meglepetésőrté az izraelieket, mivel nem távedtek a rakétát hordozó naszádok pontos azonosítását illetően. Ágy egy gyanútlan Eilat szákságszerőnek bizonyult egy sikeres támadáshoz.

Mindezekhez hozzátehetők azt a tőnyt, hogy az Eilat elóg nagy hajó volt, ahhoz, hogy kívüllő cálpont legyen a szovje Styx rakétának, melyet pontosan ilyen cálpontokhoz terveztek. Továbbá, a hajó nem rendelkezett sem aktív sem passzív ellentékenységet biztosító berendezéssel ilyen rakéták ellen, amelyek sebezhetőek ezen eszközzel szemben. Az Eilat káret nélkül volt áratán, s ez a tányez lehetlenné tette az ellen-lesvetéső já begyakorlását, hogy ájt állja az egyiptomi járáső naszádoknak (mint az 1967. június 12-i esetben), lehetővé tette az egyiptomiaknak, hogy zavartalanul támadjanak. Másrészt az október 21-i lesvetéső já-tá szemszáge az volt, hogy taktikai meglepetést őrt el egy vadonatő fegyver bevetésével, mely lehetővé tette a torpedónaszádnak látszó egy rakétanaszádoknak, hogy elóg biztosnak őrezzék magukat a tázeléshez.

A lesvetés egyike a hadviselés legvonzóbb eljársainak, kállnán a két fő kállal a gyengőbb részőrő konfliktusban. Mindamelltt meg kell jegyezni, hogy az 1967-es támadás volt az egyetlen sikeres, hajó elleni rakétát hordozó hadihajó által vezetett lesvetés egy nagy hadihajó ellen az elmúlt harminc évben. Az 1980-as években hasonló, gyors, támadó naszádok hasonló eljársokat alkalmazva kudarcot vallottak, s máig sályos károkat is szenvedtek. Ennek kávetkeztében nem az Izraeli Haditengerészlet volt az egyetlen, aki megtanulta azt a keserves leckét, amit az et-TÁ-nai-ábbálben tanítottak neki.

Az Eilat romboló pusztulása egy másik szempontból is egyedülálló: az egyes rakétákat nagy időkészőnként, egymást kávetően indították - ez is bizonyította a hajó szerőny légvédelmi káességeit. (Hasonló eset volt a J aknaszedő, mely a latakiai ásszecsapás során süllyedt el 1973-ban, de az a száriai hajó rakétatalálat és az azt kávető ágyőtt kávetkeztében süllyedt el.)

A sikeres támadás után, melyben az Eilat elsüllyedt, a hajó elleni rakéták véglül megszerzték biztos helyüket (a kellő tiszteletet) a haditengerészeti hadviselésben. Egyes szakörtők nézetei ellenére, a haditengerészletek világs elkezdték árafelfegyverezni hajókat az ój rakétával. A légi fenyegetés egy új fajta száletett meg, és a haditengerészeti hadviselés jellege radikálisan megváltozott mind állkre. Ez az eredménye annak az ásszecsapás 1967. október 21-én.

Â

Â

Jegyzetek

Â

- Kolcsanov, B.: The Main Weapon of the Mosquito Fleet: Missiles. In: Modeliszt-Konstruktor, No. 1. 1989. pp. 31-32.
- Williams, L.: The Israeli Defense Forces: A People's Army. Tel Aviv, Ministry of Defense Printing House, 1989. p. 263.
- Ibid, p. 264.
- Ibid, p. 265. Lásd még Kojuharov, A.: The War of Attrition: Some Naval Aspects of the Arab-Israeli Armed Conflict, 1967-1970. In: Morszkoj szbornyik, No. 8. 1996. pp. 76-80.
- Williams, p. 265.
- Docenko, V.: Sunk: Combat Damage to Warships since 1945. St. Petersburg, Deva, 1992. p. 45.
- Szmirnov, G.: Powerful Weapons for Small Ships. In: Modeliszt-Konstruktor, No. 7. 1988. pp. 31-32.
- Lásd Kojukarov, p. 77.
- Docenko, p. 45.
- Williams, p. 265.
- Roskill, S.: The War at Sea. Vol. 3. London, Collins, 1962. Reprint [mint Flot i vojna] Moszkva, Military Publishers, 1974. Vol. 3. pp. 170., 175. (reprint).
- Rogyionov, B. - Novickov N.: Cruise Missiles in Naval Warfare. Moszkva, Military Publishers, 1987. p. 12.; Roskill, Vol. 3. p. 170. (reprint).

Â

Az eredeti, angol nyelvű cikk a <http://www.nwc.navy.mil/press/Review/1997/autumn/s&d1-a97.htm> cÅ-men olvashatÅ³.